

№ исх: 27-3-01/555 от:
21.07.2017

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ»**

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

050040, Алматы қ., Көктем-3, 21 үй
тел.: (727) 2704591, факс: (727) 2704703, 2617352
телекс: 251130 BNK KZ, E-mail: hq@nationalbank.kz

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

**«НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»**

050040, г. Алматы, Көктем-3, дом 21
тел.: (727) 2704591, факс: (727) 2704703, 2617352
телекс: 251130 BNK KZ, E-mail: hq@nationalbank.kz

21.07.2017г. №27-3-01/555

**Мажилис Парламента Республики Казахстан
Депутату фракции партии «Нұр-Отан»
Жамалову А.**

Касательно депутатского запроса от 30.06.2017 года № ДЗ-180

Национальный Банк Республики Казахстан, рассмотрев Ваш запрос №ДЗ-180 от 30.06.2017 года касательно приостановления действия постановления Правления Национального Банка №30 от 24 февраля 2017 года (далее – Постановление), сообщает следующее.

Решение о приравнивании официальной ставки рефинансирования к значению базовой ставки призвано выровнять стоимость денег в различных сегментах экономики. Базовая ставка определяет стоимость ресурсов в финансовом секторе. Она отражает справедливое ценообразование на тенговые ресурсы на денежном рынке, на рынке ценных бумаг и в кредитовании. Официальная ставка рефинансирования применяется в основном в фискальных целях и используется при начислении пени, штрафов для возмещения ущерба или исчисления упущенной прибыли. При этом в период с сентября 2015 года по март 2017 года уровень официальной ставки рефинансирования был значительно ниже уровня базовой ставки. Этот факт создавал искаженную ситуацию, когда стоимость денег была разной в зависимости от стороны, которую представляют экономические агенты. Если плательщик (должник) получал преимущество от меньших расходов на оплату штрафов или пеней, то получатель данных средств (кредитор), наоборот, оставался с недополученной выгодой.

Национальным Банком в рамках подготовительных работ, которые начались в начале 2016 года, были изучены возможные последствия от приравнивания двух ставок. Данный вопрос прорабатывался совместно с государственными органами (Министерство национальной экономики, Министерство финансов, Министерство сельского хозяйства) и банками второго уровня. Согласно большинству полученных нами ответов, позитивные или нейтральные последствия от конвергенции двух ставок значительно превысили негативные. В свою очередь, Национальным Банком был выбран

наиболее оптимальный момент для устранения дисбаланса на рынке. По состоянию на 31 марта разница между данными ставками составляла 5,5%, что значительно ниже по сравнению с периодом, когда базовая ставка достигала 17% (разница составляла 11,5%). За последние 10 лет официальная ставка рефинансирования менялась в диапазоне между 5,5% и 11% (с декабря 2007 года по июнь 2008 года и в апреле-мае 2017 года). В июне 2017 года обе ставки были снижены с 11% до 10,5%.

Следует отметить, что при исчислении пени, штрафных платежей по налоговым, трудовым и иным договорным обязательствам используется не сама официальная ставка рефинансирования, а значение, увеличенное за счет ее умножения на коэффициент (1,5-2,5), что и является причиной значительного размера штрафов и пени.

По вопросу противоречия Постановления действующему законодательству сообщаем, что в соответствии со статьей 34 Закона Национальный Банк устанавливает официальную ставку рефинансирования. Руководствуясь предоставленными полномочиями по установлению официальной ставки рефинансирования, данный показатель изменен Национальным Банком с 1 апреля 2017 года путем приравнивания значения официальной ставки рефинансирования к значению базовой ставки, установленному на соответствующую дату в соответствии с постановлением Правления Национального Банка от 24 февраля 2017 года № 30.

Таким образом, Постановление не противоречит Кодексу Республики Казахстан «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» (Налоговому кодексу), предусматривающему начисление пени в размере 2,5-кратной официальной ставке рефинансирования Национального Банка и в этой связи необходимость его приостановления отсутствует.

И.о. Председателя

О.Смоляков

Исп.: Шамар Бауыржан, тел.: 8 (727) 2704591 (вн. 3934)

№ исх: 27-3-01/555 от:
21.07.2017

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ»**

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

050040, Алматы қ., Көктем-3, 21 үй
тел.: (727) 2704591, факс: (727) 2704703, 2617352
телекс: 251130 BНК KZ, E-mail: hq@nationalbank.kz

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

**«НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»**

050040, г. Алматы, Көктем-3, дом 21
тел.: (727) 2704591, факс: (727) 2704703, 2617352
телекс: 251130 BНК KZ, E-mail: hq@nationalbank.kz

21.07.2017ж. №27-3-01/555

**Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі
«Нұр-Отан» партия фракциясының депутаты
А. Жамаловқа**

*2017 жылғы 30 маусымдағы №ДЗ-180
депутаттық сауалға қатысты*

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 24 ақпандағы №30 қаулысының (бұдан әрі – Қаулы) қолданылуын тоқтата тұруға қатысты сіздің 30 маусымдағы № ДЗ-180 сауалыңызды қарап, төмендегіні хабарлайды.

Ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесін базалық мөлшерлемесінің мәніне теңестіру туралы шешім экономиканың түрлі сегменттерінде ақшаның құнын теңестіру мақсатында қабылданды. Базалық мөлшерлеме қаржы секторындағы ресурстар құнын айқындайды. Ол ақша нарығындағы, бағалы қағаздар нарығындағы және кредиттеудегі теңге ресурстарына әділ баға белгілеуді көрсетеді. Ресми қайта қаржыландыру негізінен фискалдық мақсаттарда қолданылады және шығын өтеу немесе жіберіп алған пайданы есептеу үшін өсімпұл, айыппұлдар есептеу кезінде пайдаланылады. Бұл ретте 2015 жылғы қыркүйектен бастап 2017 жылғы наурызға дейінгі мерзімде ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесінің деңгейі базалық мөлшерлеменің деңгейінен айтарлықтай төмен болды. Бұл ақша құнының экономикалық агенттер жағынан қарағанда әр түрлі болғандығынан бұрмаланған ахуалды қалыптастырды. Егер төлеуші (борышкер) айыппұлдарды немесе өсімпұлдарды төлеу кезінде аз шығынданып артықшылық тапса, ақша қаражатын алушы (кредитор), керісінше, пайданы толық ала алмады.

Ұлттық Банк 2016 жылдың басында басталған дайындық жұмыстар аясында екі мөлшерлемені теңестірудің ықтималды салдарын зерттеді. Бұл мәселе мемлекеттік органдармен (Ұлттық экономика министрлігі, Қаржы министрлігі, Ауыл шаруашылық министрлігі) және екінші деңгейлі банктермен бірге пысықталды. Біз алған жауаптардың басым көпшілігі бойынша екі мөлшерлемелерді конвергенциялаудың оң немесе бейтарап салдары негативті салдарынан анағұрлым артық болды. Өз ретінде, Ұлттық Банк нарықтағы

теңгерімсіздікті жою үшін ең оңтайлы уақытты таңдады. 31 наурыздағы ахуал бойынша екі мөлшерлеме арасындағы айырмашылық 5,5%-ды құраған, бұл базалық мөлшерлеме 17%-ға тең болған кезеңмен салыстырғанда айтарлықтай төмен (айырмашылық 11,5%-ға тең болған). Соңғы 10 жыл ішінде қайта қаржыландыру мөлшерлемесі 5,5% және 11% аралығында өзгерген (2007 жылғы желтоқсан айынан 2008 жылғы маусымға дейін және 2017 жылғы сәуір-мамыр айларында). 2017 жылғы маусымда екі мөлшерлеме де 11%-дан 10,5%-ға дейін төмендеді.

Сонымен қатар өсімпұл және айыппұлдарды есептеу үшін салық кодексі, еңбекақы және басқа да шарттық міндеттемелерде қайта қаржыландыру мөлшерлемесі емес, оның коэффициентке (1,5-2,5) көбейтілген көрсеткіші қолданылады, және бұл өсімпұл және айыппұлдардың айтарлықтай мөлшеріне себеп болатынын атап өту керек.

Қаулының қолданыстағы заңнамаға қайшы келуі мәселесі бойынша Заңның 34-ші бабына сәйкес Ұлттық Банк ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесін белгілейтінін хабарлаймыз. Қайта қаржыландыру мөлшерлемесін белгілеу өкілеттілігін басшылыққа ала отырып, Ұлттық Банк Басқармасы 2017 жылғы 24 ақпандағы № 30 қаулыға сәйкес 2017 жылғы 1 сәуірден бастап ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесінің мәнін тиісті қаржы жылына белгіленген базалық мөлшерлеме мәніне теңестіру арқылы өзгертті.

Осылайша, Қаулы өсімпұлді есептеуде Ұлттық Банктің 2,5 еселенген ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесін қарастыратын Қазақстан Республикасының Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы Салық кодексіне (Салық кодексі) қайшы келмейді, сондықтан оны тоқтатудың қажеті жоқ.

Төрағаның м.а.

О.Смоляков

Орындаушы.: Шамар Бауыржан, тел.: 8 (727) 2704591 (ішкі. 3934)